

درس روش تحقیق و مرجع شناسی

نمونه سوالات امتحانی برای میان ترم اول پایه هفتم

واحد پژوهش

دبیرستان علامه حلی
پاییز ۱۳۹۶

<p>قسمت های داخلی یک مقاله علمی را نام ببرید.</p>	
<p>۱) عنوان ۲) چکیده ۳) کلمات کلیدی ۴) دیباچه (مقدمه) ۵) روش شناسی ۶) نتایج ۷) جمع بندی ۸) قدردانی ۹) منابع</p>	۱
<p>ویژگی های عنوان خوب را نام ببرید.</p>	
<p>- حداقل تعداد لغت را داشته باشد. - شامل لغاتی برای انگیختن حس جستجوی موتورهای جستجوگر باشد. - عنوان مقاله می تواند "سوالی" و یا حتی دو کلمه ای (مثلا: مرگ ضریب شناختی) هم باشد. - عنوان باید حاوی "نکات کلیدی" فرضیه و متغیرهای اصلی تحقیق باشد. - در عنوان مقاله باید به شدت از کلمات اضافه (مثلا "بررسی"، "مطالعه ی"، "مشاهده ی"، "استفاده ی" و...) پرهیز نمود. - و در نهایت فراموش نکنیم که عنوان، "ویترین" پژوهش است.</p>	۲
<p>چکیده یا Abstract چه ویژگی هایی دارد؟</p>	
<p>باتوجه به اینکه سردبیر معمولا وقت مطالعه تمام مقاله را ندارد، تنظیم صحیح "چکیده" برای چاپ مقاله اهمیت پیدا می کند. - چکیده معمولا در یک پاراگراف و شامل ۱۵۰ تا ۲۰۰ لغت (بسته به دستور العمل مجله) می باشد.</p>	۳
<p>در چکیده "به طور خلاصه" به چه مواردی اشاره می کنیم؟</p>	
<p>بطور خیلی خلاصه و کلی به موارد زیر اشاره می کنیم: الف) پیشینه تحقیق... گزارش آنچه محققان قبلا انجام داده اند. ب) اهداف تحقیق و ضرورت انجام تحقیق پ) روش کار یا نوآوری های تحقیق (مثلا از روش X به منظور مطالعه Y استفاده شده...) ت) نتیجه گیری "کلی"</p>	۴

۵	<p>اگر در موضوع تحقیق ما قبلا کسی پژوهشی انجام نداده است، آیا در چکیده می توانیم به آن اشاره کنیم؟</p> <p>گاهی برای تحقیق خود، به انداز کافی رفرنس مرتبط و خوب نداریم؛ لذا در ابتدای چکیده به این موضوع اشاره می کنیم و به اصطلاح اهمیت کار پژوهشی خود را به رخ سردبیر می کشیم.</p>
۶	<p>استفاده از کلمات اختصاری یا Abbreviation در چه صورتی مجاز است؟</p> <p>وقتی که کاملا "شناخته شده" و مشهور باشد و در غیراینصورت باید آن را در پرانتز نوشت.</p>
۷	<p>منظور از اینکه چکیده باید Stand alone باشد چیست؟</p> <p>چکیده باید "به تنهایی کلیات کار را به مخاطب تفهیم نماید" یا به عبارتی Stand alone باشد.</p>
۸	<p>کلمات کلیدی یا Keyword list چگونه انتخاب و نوشته می شوند؟</p> <p>برای انتخاب کلمات کلیدی باید فرض کنیم می خواهیم مقاله ی خود را در اینترنت سرچ کنیم و ببینیم در آنصورت از چه واژه هایی استفاده خواهیم نمود. حتی الامکان در کلمات کلیدی نباید از کلمات اختصار یا Abbreviation استفاده شود.</p>
۹	<p>دیباچه یا Introduction چه ویژگی هایی دارد؟</p> <p>-مقدمه در واقع شرح علتی است که نویسنده را وادار به انجام پژوهش کرده است و می گوید که چرا اینکار را انجام داده است. -تنظیم آن یکی از دشوارترین قسمت های نگارش مقاله است. -معمولا جز اولین قسمت هایی است که افراد آماتور تنظیم می کنند هرچند که باید جزو آخرین مراحل نگارش مقاله باشد. -در مقدمه، هرگز "نتایج" پژوهش نباید ذکر گردد! یکی از دلایل بسیار مهم ریجکت مقاله، ضعف مقدمه است.</p>
۱۰	<p>مقدمه ی خوب، باید به چه مواردی پاسخ دهد؟</p> <p>(الف) پیشینه ی تحقیق (یعنی بگوئیم قبل از مقاله ما، چه مقالاتی در خصوص موضوع ما نگارش شده است) (ب) برجسته سازی اهمیت موضوع (ج) تعیین هدف ، فرضیات و یا سوالات تحقیق (د) مرور منابع... به صورت کاملا کلی</p>
۱۱	<p>الگوی پیشنهادی جهت نگارش مقدمه چگونه است؟</p> <p>(الف) جملات اولیه به بیان مشکل یا سوال تحقیق و ذکر اهمیت کار علمی جهت رفع مشکل یا پاسخگویی به سوالی بپردازد. (ب) پاراگراف دوم به بعد به مرور منابع تحقیقات کاملا مرتبط (سوابق قبلی انجام این آزمایش توسط دیگر تحقیقات) اختصاص یابد. (در مدل حرفه ای تر مرور سوابق تحقیق، رفرنس مورد به مورد و ذکر اسامی محققان قبلی لازم نیست؛ بلکه کفایت بگوئیم: بسیاری از منابع پیشین، اینطوری هستند... و سپس داخل پرانتز مثلا چند رفرنس ارائه گردد) (پ) سپس به ذکر "خلاء" یا "گپ" اطلاعاتی و فرق تفاوت های پژوهش حاضر و کارهای قبلی (نوآوری) پرداخته شود. (ت) آخرین پاراگراف دقیق تر از اول مقدمه به ذکر هدف تحقیق اختصاص یابد (یعنی اگر کسی حوصله ی مطالعه تمام مقاله را نداشت، با مطالعه پاراگراف آخر مقدمه از تحقیق سر در بیاورد. یک جمله بسیار مهم و جالب در این قسمت استفاده از این عبارت است: تاکنون در این زمینه، پژوهشی صورت نگرفته است</p>

	<p style="text-align: center;">روش شناسی یا Methodology چه ویژگی هایی دارد؟</p> <p>آسان ترین قسمت هر مقاله است.</p> <p>-مقاله باید "تکرارپذیر" باشد یعنی محقق دیگر هم بتواند با همان روش تحقیق به همان نتایج برسد... لذا باید در نوشتن "محدودیت های تحقیق" دقت کافی صورت داد.</p> <p>-در رابطه با توضیح روش تحقیق های محققان قبلی، کفایت "رفرنس" بدهیم. اما شرح قسمت هایی که محقق نوآوری کرده است، ضروری است</p> <p>در این قسمت به موارد زیر اشاره می کنیم:</p> <p>(الف) رویکرد تحقیق ما کیفی است یا کمی (یا ترکیبی)</p> <p>(ب) روش تحقیق ما چیست؟ (کتابخانه ای یا اسنادی، تحلیل تم، گراند تئوری، تحلیل محتوی و ...)</p> <p>(پ) ابزار گردآوری اطلاعات ما چه بوده؟ (فیش برداری، مشاهده، مصاحبه، پرسشنامه و ...)</p> <p>(ت) جامعه آماری که می خواهیم از آن نمونه گیری کنیم</p> <p>(ث) نمونه گیری (مثل گلوله برفی که برای مصاحبه استفاده می کنیم یا سایر روش های تصادفی، یا غیرتصادفی نمونه گیری)</p>	۱۲
	<p style="text-align: center;">اگر در مقاله از پرسشنامه استفاده می کنیم، باید به چه مواردی در قسمت روش تحقیق مقاله اشاره کنیم؟</p> <p>(الف) موضوع پرسشنامه</p> <p>(ب) گروه یا گروه های دخیل در پر کردن آن و نحوه ی انتخاب آنان</p> <p>(پ) شکل سوالات (۴ گزینه ای، تشریحی و ...)</p> <p>(ت) مقیاس نمره دهی به سوالات</p> <p>(ث) روش آنالیز (مثلا استفاده از نرم افزار و یا روش های دیگر)</p>	۱۳
	<p style="text-align: center;">نتایج مقاله یا Result چه ویژگی هایی دارد؟</p> <p>-نتایج بطور کلی در "متن" معنی پیدا می کند. هرچند در برخی رشته استفاده مکرر از "نمودار" و پس از آن "جدول" بسیار ضروری است (در مجموع استفاده از شکل و جدول حتی اگر طراحی آن با برنامه ی وورد باشد، از نظر روانشناسی در علمی تر جلوه کردن تحقیق موثرتر است)</p> <p>-همواره باید اول حرفی را بیان کرد و سپس در پیرامون آن به شکل ارجاع داد:</p> <p>مثلا: "با افزایش فلان فاکتور فلان تاثیر بیشتر می شود (شکل ۲)</p> <p>..نه اینکه بنویسیم: همانطور که در شکل فلان مشاهده می کنید!...</p> <p>-همواره باید کلیه ی خطوط جدول (بجز خط بالایی و پایینی) حذف گردد: گزینه های No border</p> <p>-اگر نویسنده در آمار مشکل دارد، کفایت از یک آماردان کمک بگیرد و قبل از شروع کار مشورت کافی را انجام دهد.</p>	۱۴
	<p style="text-align: center;">تشریح نتایج یا Discussion چه ویژگی هایی دارد؟</p> <p>از حساس ترین بخش های مقاله است که باید تفسیر و تحلیل "قانع کننده" ای از پله های قبلی ارائه گردد.</p> <p>-مجددا باید به سوالات یا فرضیات اولیه (در بخش مقدمه) برگردیم و به کمک این بخش به آن سوالات پاسخ دهیم.</p> <p>-در این قسمت مقایسه ی دقیق نتایج با کار سایر محققان (که در مقدمه یکجا رفرنس داده شدند) بسیار با اهمیت است.</p> <p>-اهمیت این بخش در این است که یکی نبودن نتایج تحقیق با موارد مشابه، به "تولید علم" منجر می شود.</p>	۱۵

<p>جمع‌بندی یا Conclusion چه ویژگی‌هایی دارد؟</p>	
<p>۱۶ -آخرین پاراگراف مقاله است. -پیشنهادات برای مطالعات بعدی در این قسمت می‌آید. -به محدودیت‌های کلی محققان نیز در این قسمت اشاره می‌گردد.</p>	
<p>قدردانی یا Acknowledgment چه ویژگی‌هایی دارد؟</p>	
<p>۱۷ -افراد زیادی (حقیقی و حقوقی) در تهیه‌ی یک مقاله‌ی جامع علمی به محققان کمک می‌نمایند. هرچند که فقط نام نویسندگان در ابتدای مقاله ذکر می‌شود. در این قسمت از آن‌ها یاد می‌کنیم تا محبت آن‌ها را جبران کرده باشیم و از سوی دیگر راهی برای حل مشکلات مشابه محققان بعدی در ارتباط با آن‌ها ایجاد می‌کنیم.</p>	
<p>بخش منابع یا References چه ویژگی‌هایی دارد؟</p>	
<p>۱۸ -منابع یک تحقیق، نمایانگر میزان تلاش محقق برای جستجوی یک واقعیت علمی است. -از نظر اخلاقی، استفاده از زحمات سایر نویسندگان بدون نام بردن از نام آن‌ها صحیح نیست و تقلب یا سرقت علمی نام برده می‌شود و تبعات حقوقی زیادی برای متخلفان دارد. -نحوه‌ی رفرنس‌نویسی هر مجله با سایر مجلات متفاوت است. لذا قبل از ارائه‌ی یک مقاله به مجله، باید از استاندارد نگارشی و تائیدی که در قسمت "راهنمای نویسندگان" درج شده است، بهره‌ی کافی برد.</p>	
<p>برخلاف ترتیب ظاهری مقاله، ترتیب واقعی نگارش مقاله چگونه باید باشد؟</p>	
<p>۱۹ هرچند مطابق شکل ظاهری، یک مقاله از عنوان، چکیده و مقدمه (دبی‌اچ‌اچ) شروع شده و با روش‌شناسی، نتایج، بحث و جمع‌بندی ادامه می‌یابد، لیکن ترتیب تهیه "حرفه‌ای" مقاله به شرح زیر است: روش‌شناسی و نتایج مقدمه، بحث و عنوان چکیده</p>	
<p>مراحل چاپ مقاله را نام برید.</p>	
<p>۲۰ الف) مرحله‌ی اول: پژوهش اول باید یک پژوهشی با روش تحقیق صحیح انجام دهیم/انجام داده باشیم. ب) مرحله‌ی دوم: انتخاب ژورنال ژورنال/ژورنال‌های مورد نظر را با دقت انتخاب کنیم. پ) نگارش و ارسال مقاله مقاله را برحسب استاندارد ژورنال مورد نظر آماده و ارائه نماییم.</p>	